

Insekter – opdræt og brug som foder og fødevarer i Danmark og EU – hvad må man og hvad må man ikke?

Indhold

1	Indledning	2
2	Regler i naturbeskyttelsesloven	2
3	Opdræt af insekter – primærproduktion	2
3.1	Aflivning og dyrevelfærd	2
4	Behandling af insekter i senere led end primærproduktionen	3
4.1	Registrering og godkendelse	3
4.2	Indretning og hygiejne	3
5	Krav til fodring af insekter	4
6	Regler for anvendelse af insekter som foder	4
6.1	Levende insekter som foder	4
6.2	Døde insekter som foder	4
6.3	Indførsel af forarbejdet animalsk protein af insekter til foder	5
7	Regler for anvendelse af insekter som fødevarer	6
7.1	Novel food	6
7.2	Fødevarsikkerhed	8
7.3	Indførsel af insekter som fødevarer fra andre lande	9
8	Oversigt over reglerne	10

1 Indledning

I Danmark og resten af Europa er brugen af insekter til og i foder og fødevarer relativt nyt og fremmedartet, og det afføder derfor helt naturligt spørgsmål. Helt generelt er det dog sådan, at produktion af insekter til foder eller fødevarer kan foregå inden for den gældende lovgivning for foder- og fødevarerproduktion.

I det perspektiv beskrives i det følgende, hvordan reglerne for opdræt af insekter og anvendelse heraf til foder- og fødevarerbrug er i Danmark. Reglerne er hovedsageligt baseret på EU forordninger. Ved insekter forstås i denne sammenhæng også andre leddyr (arthropoder), såsom edderkopper og skorpioner, der biologisk set ikke er insekter.

2 Regler i naturbeskyttelsesloven

Hvis der er tale om import eller opdræt af levende insekter, der ikke er hjemmehørende i Danmark, skal det i henhold til naturbeskyttelsesloven sikres, at de ikke kan undslippe til naturen. Naturbeskyttelsesloven administreres af Miljøstyrelsen.

3 Opdræt af insekter – primærproduktion

Virksomheder, der opdrætter insekter til foder- eller fødevarerbrug, skal være registreret som primærproducent. Registrering sker på "Landbrugsindberetning.dk" under boksen "Foder og fødevarer".

Primærproduktion omfatter produktion af insekterne til og med første salg af de levende insekter. Aflivning og eventuel anden behandling af insekterne kræver særskilt registrering eller godkendelse hos Fødevarestyrelsen, da dette ikke er omfattet af primærproduktionen. Se afsnit 4 "Behandling af insekter i senere led end primærproduktionen".

Som opdrætter af insekter skal man overholde de generelle hygiejneregler for primærproduktion af foder og fødevarer. Dvs. virksomheden skal fx vurdere, hvor der kan opstå forurening i produktionen, og forebygge fare.

Ved primærproduktionen vil insekterne producere ekskrementer, også kaldet "frass", som er en samlebetegnelse der også omfatter strøelse, insektæg, dele af døde insekter og døde insekter. Frass er et ABP kategori 2-materiale, som skal bortskaffes eller anvendes i overensstemmelse med biproduktforordningen (forordningen om animalske biprodukter) artikel 13. Dog gælder særlige regler for anvendelse af frass som gødning. For mere information om frass se Fødevarestyrelsens hjemmeside.

3.1 Aflivning og dyrevelfærd

Generelt gælder dyreværnsloven for alle dyr – også insekter. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt. På baggrund af en udtalelse fra Wageningen Universitet vurderes det usandsynligt, at insekter kan opleve smerte og deres egen velfærdstilstand.

Metoderne til aflivning skal være hurtige og effektive. Den anvendte metode vil afhænge af forholdene under opdræt og det ønskede slutprodukt. Fødevarestyrelsen betragter frysning, opvarmning og knusning som hensigtsmæssige dræbende metoder til insekter. Dette betyder

ikke, at andre aflivningsmetoder anvendt til insekter er ulovlige, men under alle omstændigheder skal aflivningen være hurtig og effektiv.

Bemærk, at hvis aflivning sker med henblik på markedsføring som foder eller fødevarer, skal virksomheden være særskilt registreret eller godkendt. Se afsnit 4 "Behandling af insekter i senere led end primærproduktionen".

4 Behandling af insekter i senere led end primærproduktionen

4.1 Registrering og godkendelse

Hvis primærproducenten selv vil aflive og eventuelt behandle insekterne (fx frysetørre, stege eller formale dem), før de bliver solgt, så skal denne aktivitet registreres eller godkendes særskilt hos Fødevarestyrelsen. Virksomheden skal følge de regler om foder- og fødevarerhygiejne, som gælder for produktion efter primærproduktion. Se afsnit 6 "Regler for anvendelse af insekter som foder" og afsnit 7.2 "Fødevarerikkerhed".

Vejledning om registrering og godkendelse som fodervirksomhed findes her: [Registrering og godkendelse af fodervirksomhed, herunder landbrug](#).

Vær opmærksom på, at insekter kun under nogle betingelser må bruges til foder. Se afsnit 6 "Regler for anvendelse af insekter som foder".

En virksomhed, der ønsker at fremstille foder af insekter, skal godkendes efter biproduktforordningen (forordningen om animalske biprodukter). Læs mere under "Virksomheder og anlæg, som skal godkendes" på denne side: [Godkendelse og registrering som biproduktvirksomhed](#).

Vejledning om registrering som fødevarerikkerhed findes her: [Registrering eller ansøgning om autorisation](#) og [Startpakke for nye fødevarerikkerheder](#). Bemærk, at hvis man ønsker at starte en virksomhed, der som led i fødevarerproduktion afliver eller tilbereder insekter, skal man ikke anvende den digitale blanket, men kontakte fødevarestyrelsen telefonisk eller skriftligt, se "[Kontakt Fødevarestyrelsen](#)".

4.2 Indretning og hygiejne

Produktion af foder og fødevarer med insekter i senere led end primærproduktionen skal opfylde de generelle hygiejnebestemmelser i foderhygiejneforordningen og hygiejneforordningerne for fødevarer, både hygiejneforordningen og hygiejneforordningen for animalske fødevarer.

Generelt skal man sikre, at virksomheden er indrettet med de nødvendige faciliteter, fx faciliteter til aflivning af insekterne og til den videre behandling, fx varmebehandling, til indpakning og emballering, og til oplagring indtil insekterne leveres videre. Hvis produkterne skal nedkøles og holdes på køl, skal der være de nødvendige faciliteter til det. Lokaler, udstyr osv. skal være hensigtsmæssigt placeret og indrettet, så der kan gøres rent og om nødvendigt desinficeres, og der skal være den nødvendige beskyttelse mod skadedyr.

Hvis der er tale om frosne fødevarer, gælder også de supplerende bestemmelser om oplysninger om tilberedningsdato i hygiejneforordningen for animalske fødevarer. I forbindelse med import gælder også de supplerende bestemmelser i hygiejneforordningen for animalske fødevarer.

5 Krav til fodring af insekter

Når insekter skal opdrættes til brug som foder og fødevarer, bliver de betragtet som opdrættede dyr på linje med fx kvæg, svin og fjerkræ. Foder til dyr skal opfylde bestemmelserne i foderlovgivningen. Ifølge markedsføringsforordningen skal foder være sikkert, må ikke have direkte negativ indvirkning på miljøet eller på dyrevelfærden, og det skal være sundt, ægte, uforfalsket og egnet til formålet. Desuden er der en række begrænsninger for, hvad man må bruge som foder.

Insekter må ligesom andre dyr, der anvendes i fødevareproduktionen, kun fodres med traditionelt foder, f.eks. korn, sojaskrå, ensilage og rester fra frugt, grønt og brød.

Derimod må insekter, ligesom andre opdrættede dyr, ikke fodres med eller opdrættes på animalske produkter, fx rester af kød eller fisk, køkkenaffald, husdyrgødning, affald fra rensningsanlæg eller lignende. Desuden er der i markedsføringsforordningen en liste over materialer, som fx fæces, urin og separeret indhold fra fordøjelseskanalen samt slam fra rensningen af spildevand, som det er forbudt at markedsføre eller anvende som foder, jf. bilag III i forordningen.

Vejledning om god praksis ved fodring af dyr, der anvendes i fødevareproduktionen, findes her: [Fodring af heste og landbrugsdyr](#)

6 Regler for anvendelse af insekter som foder

Ved anvendelse af insekter som foder skelnes mellem at fodre dyr med levende insekter og at fodre dyr med døde insekter.

6.1 Levende insekter som foder

Efter foderlovgivningen er der ikke forbud mod at fodre dyr med insekter, der er levende, forudsat at insekterne er opdrættet på materialer, der må bruges som foder. Det er dog ikke tilladt at fodre drøvtyggere med levende insekter.

Derudover kan levende insekter ikke bruges til høns og kyllinger af arten *Gallus gallus* eller kalkuner, da foder til disse dyr skal være varmebehandlet ifølge de danske salmonella-særregler (fremgår af foderbekendtgørelsen).

Vær også opmærksom på, at fodring med levende insekter kan være omfattet af regler i naturbeskyttelsesloven, se afsnit 2 "Regler i naturbeskyttelsesloven".

6.2 Døde insekter som foder

Af døde insekter kan der hovedsageligt fremstilles to fodermidler, som er mel (forarbejdet animalsk protein) og fedt (afsmeltet fedt).

Til dyr, der anvendes i fødevareproduktionen, må fodermidlet "forarbejdet animalsk protein" på nuværende tidspunkt anvendes i foder til grise, fjerkræ, akvakulturdyr samt selskabs- og pelsdyr. Lovgivningen giver ikke mulighed for anvendelse af forarbejdet animalsk protein til andre opdrættede dyr, der kan anvendes i fødevareproduktionen, såsom drøvtyggere og heste. Fodermidlet "afsmeltet fedt af insekter" kan derimod anvendes til alle opdrættede dyr inkl. insekter.

Fremstilling af forarbejdet animalsk protein af insekter må kun foregå på virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning af biprodukter.

EU har opstillet en liste over de insektarter, der i øjeblikket må anvendes til fremstilling af forarbejdet animalsk protein til foder. Følgende 8 arter er omfattet:

1. Sort soldaterflue (*Hermetia illucens*)
2. Stueflue (*Musca domestica*)
3. Melskrubbe (*Tenebrio molitor*)
4. Hønsribille (*Alphitobius diaperinus*)
5. Husfårekylling (*Acheta domesticus*)
6. Stribet fårekylling (*Gryllodes sigillatus*)
7. Steppefårekylling (*Gryllus assimilis*)
8. Silkeorm (*Bombyx mori*)

Selskabsdyr (eksempelvis hunde og katte) samt pelsdyr (eksempelvis mink) må fodres med flere arter af insekter end de ovenfor nævnte, når foderet er i forarbejdet form, under forudsætning af at de insekter, der indgår i foderet, har fået foder, som det er tilladt at anvende til dem, og at insekterne i sig selv er sikre som foder.

Reglerne er fastsat i TSE-forordningen, som er indført for at bekæmpe og forebygge sygdomme, der er relateret til kogalskab. TSE-forordningens bilag IV indeholder bestemmelser om, hvilke fodermidler af animalsk oprindelse, der må fodres til hvilke typer af dyrearter.

Reglerne er samtidig fastsat i biproduktforordningen (forordningen om animalske biprodukter) og gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen, som indeholder regler om, hvilke animalske biprodukter der må anvendes til fremstilling af foder, og hvordan de animalske biprodukter, herunder døde insekter, skal forarbejdes.

Af markedsføringsforordningen fremgår det, at foder skal være sikkert. Heri indgår, at det ikke må have negativ indvirkning på bl.a. dyrevelfærden. Desuden skal foderet være sundt, ægte, uforfalsket og egnet til formålet. Det er den virksomhed, som markedsfører foderet, der er ansvarlig for, at disse krav er overholdt.

Derudover skal den virksomhed, der markedsfører insekter som foder, sikre sig, at insekterne enten er optaget i fodermiddelfortegnelsen eller er anmeldt til fodermiddelregistret. Begge dele fremgår også af Fødevarestyrelsens hjemmeside.

På Fødevarestyrelsens hjemmeside kan findes [lovstof, som er relevant for fodervirksomheder](#), og vejledning herom, fx i publikationen [Vejledning om foder og fodervirksomheder](#). Læs også mere om reglerne for insekter som [foder af animalsk oprindelse](#).

EU's Fødevarerikkerhedsagentur (EFSA) har i oktober 2015 publiceret rapporten "[Risk profile related to production and consumption of insects as food and feed](#)" om mulige risici ved anvendelse af insekter som foder og fødevarer.

6.3 Indførsel af forarbejdet animalsk protein af insekter til foder

Krav om grænsekontrol, certifikater mv. ved indførsel fra tredjelande

Forarbejdet animalsk protein af insekter til foder, der indføres fra tredjelande, skal forhåndsmeldes til og kontrolleres på et godkendt grænsekontrolsted på EU's ydre grænse inden det må indføres i EU. Proceduren for grænsekontrol fremgår af kontrolforordningen, artikel 46-72.

Proceduren for forhåndsansmeldelse fremgår af samme forordning, artikel 56 og af gennemførelsesforordning om forhåndsmeddelelse ved indførsel til Unionen

Ved indførsel skal alle sendinger af forarbejdet animalsk protein af insekter og foderblandinger med indhold af forarbejdet animalsk protein af insekter ledsages af et sundhedscertifikat. En model af sundhedscertifikatet kan findes i kapitel 1a i bilag XV til gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen.

Ved indførsel af forarbejdet animalsk protein af insekter og foderblandinger med indhold af forarbejdet animalsk protein af insekter, skal der foreligge dokumentation for, at foderet ikke indeholder drøvtyggermateriale.

Forarbejdet animalsk protein af insekter til foder skal stamme et tredjeland, der er godkendt til eksport af heraf til Unionen, jf. gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen, og skal komme fra et anlæg, der er registreret eller godkendt tredjelandets myndigheder. Det fremgår af samme forordning, hvilke råvarer, der må anvendes ved fremstilling af forarbejdet animalsk protein af insekter til foder (se liste i afsnit 6.2).

Lovgivning om insekter til foder findes på Fødevarestyrelsens [hjemmeside](#). [Se specifikke link i afsnit 6.2 "Døde insekter som foder"](#).

7 Regler for anvendelse af insekter som fødevarer

7.1 Novel food

Generelle regler

Nye fødevarer, der ikke har været konsumeret i nævneværdigt omfang i EU før 15. maj 1997, skal ifølge EU's novel food forordning risikovurderes og godkendes inden markedsføring i EU. Det skal sikre, at forbrugerne ikke udsættes for sundhedsmæssig risiko.

Ingen insekter opfylder kriteriet om, at de har været konsumeret i nævneværdigt omfang, og insekter skal derfor risikovurderes og godkendes efter novel food reglerne, før de må markedsføres i EU. Oplysninger om, hvilke insekter, der er godkendt efter novel food reglerne kan findes på [EU-Kommissionens hjemmeside](#).

Oplysninger om indsendelse af en novel food ansøgning via e-submission-systemet kan findes på [EU-Kommissionens hjemmeside her](#). [Herudover findes der vejledning herom på Fødevarestyrelsens hjemmeside om novel food](#).

Ved bestemmelse af novel food status for insekter er det vigtigt med korrekt navngivning og identifikation, dvs. insekternes navn, herunder det latinske navn, insekternes udviklingsstadiet (æg, larver, pupper eller færdigudviklede insekter), samt hvilke dele af insekterne (krop, vinger, ben, hele dyret eller andet), der bruges.

Overgangsbestemmelse/undtagelse

På grund af en juridisk uklarhed i den tidligere novel food forordning med hensyn til, om hele dyr var omfattet, var visse insekter i form af hele dyr lovligt markedsført i nogle EU-medlemslande, herunder i Danmark, før 1. januar 2018.

Med de opdaterede novel food regler, som været gældende siden 1. januar 2018, blev det juridisk klart, at hele dyr, herunder hele insekter, også er omfattet af novel food reglerne.

Markedsføring af hele insekter før de nye reglers anvendelse betyder ikke, at man er fritaget fra reglerne om, at der fra 1. januar 2018 skal indsendes en ansøgning om godkendelse. Der er indført en overgangsordning for produkter, som var lovlige på markedet inden 1. januar 2018.

Efter novel food forordningen kan fødevarer, der ikke var omfattet af den tidligere forordning (EF) nr. 258/97, som var lovligt markedsført før den 1. januar 2018, og som er omfattet af den nye forordning, fortsat markedsføres, indtil der er taget stilling til en ansøgning om godkendelse af den nye fødevarer. Forudsætningen er, at der senest 1. januar 2019, skal være indsendt en ansøgning om godkendelse af fødevarer. En liste over verserende ansøgninger kan findes på [EU-kommissionens hjemmeside](#).

Overgangsordningen betyder, at hvis et insekt var lovligt markedsført som fødevarer i Danmark inden 1. januar 2018, kan dette insekt fortsat markedsføres i Danmark indtil der i tilfælde af en ansøgning er taget stilling til denne. Hvis der ikke er indsendt en ansøgning før 1. januar 2019, kan insektet ikke længere markedsføres. En importtilladelse fra Fødevarestyrelsen til markedsføring af den pågældende type insekt, samt dokumentation for, at insekterne var importeret før 1. januar 2018 med henblik på salg, vurderes som tilstrækkelig dokumentation for lovlig markedsføring i Danmark.

Overgangsordningen udløber, når alle ansøgninger om det pågældende insekt er færdigbehandlet i EU.

Følgende hele insekter, som er under godkendelse i EU, må markedsføres som fødevarer i Danmark i henhold til overgangsordningen i novel food forordningen:

Larve af melorm (*Tenebrio molitor*)

Græshoppe (*Locusta migratoria*)

~~Stribet husfårekilling (*Gryllodes sigillatus*)*~~

Almindelig fårekilling (*Acheta domesticus*)

Larve af buffaloorm (*Alphitobius diaperinus*)

Larve af black soldier fly (*Hermetia Illucens*)

Bilarver (*Apis mellifera*) dronelarver

*Ikke længere omfattet, da alle ansøgninger er færdigbehandlet. Markedsføring kan foregå iht. eventuel godkendelse.

Overgangsordningen er ikke virksomhedsspecifik, men gælder den pågældende fødevarer, hvorfor det er muligt at påbegynde markedsføring eller skifte leverandør efter 1. januar 2018, hvis insektet er omfattet af overgangsordningen.

Hvis de hele insekter er hakkede eller på anden måde findelte, betragtes de stadig som hele dyr, så længe der ikke er fjernet fx vinger eller andre dele af dyrene, og at det kan dokumenteres, at det er de hele dyr, der er anvendt.

Brug af insekter som fødevarer i privat sammenhæng er ikke omfattet af reglerne i EU's novel food forordning, og dermed udelukkende den enkelte forbrugers eget ansvar.

Ved indførsel af insekter fra andre lande kræves en importtilladelse. Se afsnit 7.3 "Indførsel af insekter som fødevarer fra andre lande".

7.2 Fødevarsikkerhed

Ud over reglerne om novel food og import gælder de generelle regler i fødevarerelovgivningen, herunder at det er virksomhedens ansvar at sikre, at de fødevarer, den markedsfører, ikke må være farlige, dvs. sundhedsskadelige eller uegnede til menneskeføde. Dette indebærer, at der skal udføres en [risikoanalyse](#), hvori der bl.a. tages højde for indholdet af potentielt sundhedsskadelige stoffer i fødevarer enten via naturligt indhold eller fra forureninger.

Det vil være et krav, at der foreligger oplysninger om det korrekte navn, herunder det latinske navn, på insekterne. Hvis der er særlige forhold vedrørende den korrekte brug, fx hvis de kræver særlig tilberedning, før de er sikre at spise, bør det fremgå af mærkningen.

Ved import af insekter vil risikoanalysen skulle forelægges i forbindelse med importgodkendelsen (se nærmere i afsnit 7.3 "Indførsel af insekter om fødevarer fra andre lande").

EU's Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) har i oktober 2015 publiceret rapporten "[Risk profile related to production and consumption of insects as food and feed](#)" om mulige risici ved anvendelse af insekter som foder og fødevarer.

De risici, der nævnes er for eksempel:

- Risiko for sygdomsfremkaldende (patogene) mikroorganismer i produkterne.
- Kemiske eller fysiske forureninger fra miljøet, herunder fra det anvendte foder.
- Rester af antibiotika eller andre lægemidler, såfremt disse er anvendt i forbindelse med opdrættet.
- Indhold af naturlige giftstoffer – fx giftige sekreter produceret af insekterne.
- Indhold af skarpe dele (fx græshoppevinger), som potentielt vil kunne skade fordøjelsessystemet.
- Allergi.

Ovenstående er ikke en udtømmende liste, men eksempler på, hvad der bør overvejes i forbindelse med risikoanalysen. Relevansen af de enkelte punkter i EFSA's rapport afhænger af det konkrete produkt. Det vil i forhold til risikoanalysen være relevant, om det pågældende insekt har været anvendt som fødevarer i lande uden for EU, og om der er rapporteret negative sundhedseffekter heraf.

På grund af risikoen for sygdomsfremkaldende (patogene) mikroorganismer, anbefaler Fødevarerestyrrelsen, at insekter varmebehandles før konsum.

7.3 Indførsel af insekter som fødevarer fra andre lande

Krav om ansøgning til Fødevarestyrelsen ved indførsel fra samhandelslande og tredjelande

Der er ikke fastsat hygiejneregler for produktion af insekter som fødevarer i hygiejneforordningen for animalske fødevarer. De enkelte EU-lande kan selv fastsætte hygiejnebetingelserne ved indførsel af insekter.

Hvis man vil indføre insekter som fødevarer til Danmark, skal man derfor først indhente skriftlig tilladelse fra Fødevarestyrelsen. Ansøgning skal sendes på Fødevarestyrelsens [kontaktformular](#) (Import eller eksport af fødevarer).

For indførsel af insekter som fødevarer fra samhandelslande (dvs. EU-lande og lande med samhandelsstatus) skal der sammen med ansøgningen fremsendes relevante oplysninger om karakteristika for den pågældende fødevarer samt relevante og lettilgængelige oplysninger om fødevarens lovlige markedsføring i det EU-land, hvor fødevaren produceres.

For indførsel af insekter som fødevarer fra tredjelande skal ansøgningen om importtilladelse vedlægges producentens risikoanalyse af fødevaren, herunder hvordan producenten foretager egenkontrol med de risici, der fremgår af risikoanalysen. Til brug for Fødevarestyrelsens vurdering af ansøgningen skal ansøgningen tillige vedlægges dokumentation for følgende:

- Det latinske navn på insekterne.
- Hvilket foder insekterne har fået tilbudt under opvæksten fra larvestadiet til fuldt udviklet insekt.
- Hvordan insekterne er forarbejdet / varmebehandlet inden pakningen.
- Hvordan den færdige fødevarer er mærket, herunder om evt. allergener.
- Eventuelle særlige forhold vedrørende den korrekte brug, fx behov for særlig tilberedning, og hvordan forbrugeren oplyses herom fx ved mærkning.
- Risiko for sygdomsfremkaldende mikroorganismer (patogener) i produkterne.
- Kemiske eller fysiske forureninger fra miljøet, herunder fra det anvendte foder.
- Rester af antibiotika eller andre lægemidler, såfremt disse er anvendt i forbindelse med opdrættet.
- Indhold af naturlige giftstoffer, fx giftige sekreter produceret af insekterne.
- Indhold af skarpe dele (fx græshoppevinger), som potentielt vil kunne skade forbrugers fordøjelsessystem.

Ansøgningen skal endvidere vedlægges resultater af løbende laboratorieanalyser af de pågældende insekter som færdig fødevarer, fx mikrobiologisk forurening, patogener, pesticidrester, kemiske forureninger, herunder tungmetaller, lægemiddelrester, naturlige giftstoffer.

Krav om grænsekontrol, certifikater mv. ved indførsel af insekter fra tredjelande

Insekter fra tredjelande, der indføres til konsum, skal forhånds anmeldes til og kontrolleres på et godkendt grænsekontrolsted på EU's ydre grænse inden de må indføres i EU. Proceduren for grænsekontrol fremgår af kontrolforordningen, artikel 46-72. Proceduren for forhånds anmeldelse fremgår af samme forordning, artikel 56 og af gennemførelsesforordning om forhåndsmeddelelse ved indførsel til Unionen.

Insekter skal være ledsaget af et standardcertifikat i overensstemmelse med modellen i bilag III, kapitel 48, jf. gennemførelsesforordning om officielle standardcertifikater til brug ved indførsel til Unionen mv. Standardcertifikatet skal udstedes af tredjelandets kompetente fødevarermyndigheder, som attesterer for de fødevarer sikkerhedsmæssige forhold, som beskrevet ovenfor.

Insekter som fødevarer skal stamme et tredjeland, der er godkendt til eksport af insekter som fødevarer til Unionen, jf. gennemførelsesforordning om tredjelandslister, og skal komme fra en fødevarermyndighed, som er autoriseret eller registreret af tredjelandets fødevarermyndigheder. Indtil videre (maj 2022) er følgende lande opført på listen over godkendte tredjelande: Canada, Schweiz, Storbritannien, Sydkorea, Thailand, Vietnam.

Du kan læse mere om [import og samhandel af fødevarer på Fødevarestyrelsens hjemmeside](#).

Privat indførsel af insekter som fødevarer til eget brug er undtaget fra kravet om indførselstilladelse og grænsekontrol, forudsat at insekterne ikke markedsføres, og at de indføres i egen bagage i forbindelse med indrejse eller i umiddelbar tilknytning til indreisen eller modtages som pakker, og at følgende mængdebegrænsninger overholdes:

1. Privat indførsel af insekter fra andre EU-lande, Norge, Island, Schweiz, Lichtenstein, Andorra og San Marino: Ingen mængdebegrænsning.
2. Privat indførsel af insekter fra Færøerne og Grønland: Højst 10 kg pr. person.
3. Privat indførsel af insekter fra alle andre lande end de, der er nævnt i nr. 1 eller 2: Højst 2 kg pr. person.

Mængdebegrænsningerne fremgår af forordningen om "privat indførsel", artikel 7. Brug af insekter som fødevarer i privat sammenhæng er ikke omfattet af fødevarerlovgivningen, og fødevarerlovgivningen sætter derfor ikke begrænsninger i de arter, man kan indføre og spise. Det er dermed udelukkende den enkelte forbrugers ansvar. Se dog kapitel 2 vedr. regler i naturbeskyttelsesloven om import af levende insekter.

8 Oversigt over reglerne

Dette afsnit indeholder en liste over de forordninger og bekendtgørelser m.v., der er nævnt i dokumentet, samt visse andre relevante forordninger m.v.

Forordninger kan findes på EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=da>

Bekendtgørelser kan findes på Retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/>

- Biproduktforordningen (forordningen om animalske biprodukter):

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om ophævelse af forordning \(EF\) nr. 1774/2002](#)

- Gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen:

[Kommissionens forordning \(EU\) nr. 142/2011 af 25. februar 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 1069/2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om gennemførelse af Rådets direktiv 97/78/EF for så vidt angår visse prøver og genstande, der er fritaget for veterinærkontrol ved grænsen som omhandlet i samme direktiv \(med senere ændringer\)](#)

- Foderhygiejneforordningen:

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 183/2005 af 12. januar 2005 om krav til foderstofhygiejne \(med senere ændringer\)](#)

- Foderbekendtgørelsen:

[Bekendtgørelse nr. 2227 af 30/11/2021 om foder og fodervirksomheder \(med senere ændringer\)](#)

- Fodermiddelfortegnelsen:

[Kommissionens forordning \(EU\) nr. 68/2013 af 16. januar 2013 om fortegnelsen over fodermidler \(med senere ændringer\)](#)

- Fodermiddelregistret:

[Præsentation af registret](#), inklusiv orientering om, hvordan registret bruges

[Registret](#)

[Skema til anmeldelse af nye fodermidler](#)

- Fødevarerforordningen:

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarsikkerhed \(med senere ændringer\)](#)

- Hygiejneforordningen (fødevarer):

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 852/2004 af 29. april 2004 om fødevarerhygiejne \(med senere ændringer\)](#)

- Hygiejneforordningen for animalske fødevarer:

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 853/2004 af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer \(med senere ændringer\)](#)

- Markedsføringsforordningen:

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 767/2009 af 13. juli 2009 om markedsføring og anvendelse af foder, ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 1831/2003 og ophævelse af Rådets direktiv 79/373/EØF, Kommissionens direktiv 80/511/EØF, Rådets direktiv 82/471/EØF, 83/228/EØF, 93/74/EØF, 93/113/EF og 96/25/EF og Kommissionens beslutning 2004/217/EF \(med senere ændringer\)](#)

- Kontrolforordningen:

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 2017/625 af 15. marts 2017 om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på at sikre anvendelsen af fødevarer- og foderlovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 999/2001, \(EF\) nr. 396/2005, \(EF\) nr. 1069/2009, \(EF\) nr. 1107/2009, \(EU\) nr. 1151/2012, \(EU\) nr. 652/2014, \(EU\) 2016/429 og \(EU\) 2016/2031, Rådets forordning \(EF\) nr. 1/2005 og \(EF\) nr. 1099/2009 samt Rådets direktiv 98/58/EF, 1999/74/EF, 2007/43/EF, 2008/119/EF og 2008/120/EF og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 854/2004 og \(EF\) nr. 882/2004, Rådets direktiv 89/608/EØF, 89/662/EØF, 90/425/EØF, 91/496/EØF, 96/23/EF, 96/93/EF og 97/78/EF og Rådets afgørelse 92/438/EØF \(forordningen om offentlig kontrol\)](#)

- Forordning om forhåndsanmeldelse ved indførsel til Unionen:

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 2019/1013 om af 16. april 2019 om forhåndsmeddelelse om sendinger af visse kategorier af dyr og varer, der indføres til Unionen](#)

- Forordning om officielle standardcertifikater:

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 2020/2235 af 16. december 2020 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/429 og \(EU\) 2017/625 for så vidt angår standarddyresundhedscertifikater, officielle standardcertifikater og kombinerede standarddyresundhedscertifikater/officielle standardcertifikater til brug ved indførsel til Unionen og flytning inden for Unionen af sendinger af visse kategorier af dyr og varer samt officiel certificering vedrørende sådanne certifikater og om ophævelse af forordning \(EF\) nr. 599/2004, gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 636/2014 og \(EU\) 2019/628, direktiv 98/68/EF samt beslutning 2000/572/EF, 2003/779/EF og 2007/240/EF](#)

- Forordning om tredjelandslister:

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 2021/405 af 24. marts 2021 om fastlæggelse af lister over tredjelande og regioner heri, hvorfra det er tilladt at indføre visse dyr og varer til konsum til Den Europæiske Union, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2017/625](#)

- Forordning om "privat indførsel":

[Kommissionens Delegerede Forordning \(EU\) 2019/2122 af 10. oktober 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2017/625 for så vidt angår visse kategorier af dyr og varer, der er undtaget fra offentlig kontrol ved grænsekontrolsteder, særlig kontrol af passagerers personlige bagage og af små sendinger af varer til fysiske personer, som ikke er bestemt til at blive markedsført, og om ændring af Kommissionens forordning \(EU\) nr. 142/2011](#)

- National forskriftsforordningen:

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 764/2008 af 9. juli 2008 om procedurer for anvendelsen af visse nationale tekniske forskrifter på produkter, der markedsføres lovligt i en anden medlemsstat, og om ophævelse af beslutning nr. 3052/95/EF](#)

- Novel food forordningen:

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2015/2283 af 25. november 2015 om nye fødevarer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1169/2011 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 258/97 og Kommissionens forordning \(EF\) nr. 1852/2001](#)

- TSE-forordningen:

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatis \(med senere ændringer\)](#)